

Fædrelandet.

Abonnementpris i Kjøbenhavn 15 K pr. Kvartal, 5 K pr. Maaned, enkelte Nr. 6 S ; udenfor Kjøbenhavn 3 Rbd. pr. Kvartal frit i Huset
Hver Aften udgaar et Numer. Bladets Contoir, Klædeboerne Nr. 101, er aabent hver Sognedags Formiddag Kl. 11—1.

4de Aarg.

Fredagen den 22 December 1843.

Nr. 1454.

Vore Læsere ville mulig endnu mindes, at de i vort Nr. 1438 for den 6te d. M. have læst en lille Artikel oversat af det engelske Blad *Morning Chronicle*, som tidligere fandtes optagen i det under hollandsk Censur udgivne „Kieles Correspondenzblatt“. Skulde man have glemt denne Artikel, saa bede vi, at man atter vil opsoge den i det citerede Nr., man vil da overbevise sig om, at den virkelig befindes der, og altsaa har passeret Gjennemsvnet. *Morning Chronicle's* Artikel har senere fundet Modsigelse i „Mugsburger Allgemeine Zeitung“, og herpaa har forstaaente Blad svaret, idet det har gjentaget sit Tidligere. Dette havde vi i vort Onsdags Nr. berettet, og tilføjet en Opfordring til den danske Regerings Venner, om i en halvofficiel Artikel i fremmede Blade at erklære sig om *Morning Chronicle's* Paastande. Da vi nu alt een Gang ubindret havde omtalt denne Sag, og der i Onsdagsnummeret ikke indholdtes et eneste Ord mere, end hvad vi tidligere derom efter den angivne Rilde have berettet, med den selvsamme Benægtelse af Beretningens Almelighed, saa vil man kunne forestille sig vor Forbauselse, da vi i Onsdags Aftes erfarede, at Justitsraad Meiersen havde lagt det Nr., der da skulde være udkommet, under Beslag. Vi maatte nu formode, at Hr. Meiersen havde glemt den Artikel, han i Nr. 1438 havde ladet passere, og idet vi derfor i vort Gaarsnummer meddelte vore Abonnenter og Læsere Onsdagsnummerets Skjebne, optog vi et ordret Afskrift af Artiklen i Nr. 1438. Følgen heraf er, at Justitsraad Meiersen ogsaa har lagt **Gaarsnummeret under Beslag**, har standset, hvad han for 14 Dage siden har ladet passere. Endelig have vi igaarafstedes samtidig med denne Efterretning fra samme Embedsmand modtaget følgende Brev:

„At det kgl. danske Cancelli i Et tvæls af Dags Dato har tilmeldt mig, at Samme bifalder, at jeg har lagt Nr. 1452 af Bladet „Fædrelandet“ for igaar under Beslag, meddeles Dem herved til fornøden Efterretning.

Kjøbenhavn den 21de December 1843.

E. Meiersen.“

Der kan altsaa neppe være Tvivl om, at Cancelliet ligeledes vil „bifalde“ Beslaget af Gaarsnummeret, af en Artikel, som kan læses af hver den, der maatte have Lyst dertil, i vort Nr. 1438.

Hvad er der altsaa steet? Vor lovlige Eiendom er uden

Lovhjemmel, uden Sogemaal og Dom, uden mindste Udfigt til Erstatning, ved Cancelliets Magtsprog bleven os berøvet, vore Abonnenter er der uden vor Skyld tilføjet en Forurettelse. Men det er jo en gammel Historie, fast en Hverdagshistorie, hvoraf man for længe siden er kjed; og snart vil man maaskee ogsaa kjedes ved at holde og læse et Blad, der udgives til ubestemte Tider, stjænt ingenlunde tvangsfrit, om hvilket Ingen veed, naar det gaar og naar det kommer. Men vi, Redactionen, vi maae jo dog nok selv vide det, mener man; vi kunde godt, naar vi vilde, undgaae at sætte Cancelliet i „den ubehagelige Nødvendighed“; vi søge vistnok Leilighed til at drille Collegiet og dets Betjent, skjegyldigt om det steer til vort Publicums Ulempe; vi burde opgive denne unyttige Kamp, der dog alligevel Intet fører til, og undlade at berøre visse lidne Materier, som man nu engang, det stemme saa med Lovgivningen eller ikke, paa en søkelig Maade saa tidt har befalet os at lade i Fred. Hvorfor ville vi vedblive at være ulydige mod Cancelliet, som jo dog er vor lovlige Øvrighed, ogsaa naar det gaar udenfor Loven? Hvorfor ville vi skrive om Andet, end det, hvortil vi nu efter lang sørgelig Erriaring vide vi ere indskrænkede? Ikke sandt, saa omtrent vil den største Deel af dem, vi benævne vort Publicum, raisonnere?

Troer man da, det er for vor Fornøielses Skyld vi lade os beslaglægge? Eller har man saa liden Ahuelse om, hvad Det vil sige, at man ikke kan sætte sig ind i vor Stemning og Situation, naar Ordet fratages os, naar vor lovlige Frihed til at meddele os til Publicum, til at skrive offentligt om offentlige Gjenstande berøves os? Vistnok er vor Øvelse i at lade os undertrykke nu stor, men hvis man troer, at vi ikke søle Undertrykkelsen, at den ikke krænker os, ikke trykker sin Braad dybt i vort Sind, ikke forstyrrer vor Virksomhed, ikke forbittrer vort Liv, saa gjør man os Uret, og endnu større Uret gjør man os, naar man bebrejder os, at nogle saa svage Spor af Undertrykkelsens Virkning paa os stundom komme tilsyne i det, vi skrive; det er vor naturlige Ret baade at forbittres og at give denne Stemning Luft for Publicum, thi det er for dets Skyld og tildels ved dets Skyld, at vi lide. Men hvorfor udsætte vi os da for denne Lidelse? Fordi vi ikke uden at krænke de Grundsætninger, vi stedse have erkjendt og forsvaret, ikke uden at rødme for os selv kunne opgive vor Ret, fordi det, som Folkebladet

for ikke længe siden. Ja snart har vi, netop er vor Net „at lade os undertrykke“, ja fordi denne Net er den eneste, Pressen har tilbage. I Sandhed, desuden vi i sin Hensende have Noget at bebrejde os, saa er det snarere, at vi ikke med Bedholdenhed nok have hændt denne Net, at vi oftere have undladt at skrive, hvad vor Overbevisning dicterede os og vor Bevidsthed erklærede for lemligt, fordi vi forudsaae, at det vilde blive undertrykt, og fordi vi troe at hende vort danske Publicum for godt til at turde vente nogen virkelig Bistand hos det. Men viis os engang, at I have Interesse for Eders Fædreland og dets offentlige Anliggender, Fæltelse for Diet, Kjærlighed til Frihed, Had til Undertrykkelse, Agtelse for Lovene, men ikke for deres Overtrædere; viis os, at I have en Mening og tør være den bekendt, at I ikke lade Eder jage i et Musehul af en unaadig Mine eller en tjenstlig Trettesfættelse, at I ikke sælge Eders Overbevisning for et Fad Lindes; viis, at I ville have en Presse foruden Collegiatindenden og Adresseravisen, at I ville Pressefrihed og ikke Censur; viis det, ikke i Conversationer mellem 4 Vægge, ikke i venodige eller budrende Toaster, ikke v d at trampe i Gulvet for „ur vagen Moscoviter“, men i Gjærning, i den simpleste, den lovlige Gjærning, blot den lægger en bestemt Billie for Dagen — saa skulle vi visstelig ikke forjømme vor Plikt, ikke vakte et Dødt, ikke trættes i Kampen, thi da er der Haab om, at vor Stræben kan føre til Noget. Men saa længe der ikke er et Folk til, er det ubilligt forlangt, at der skal være en Presse, som nødvendig repræsenterer et saadant; saa længe der ikke kundgør sig en Fjokkville, kan der ikke opstaae Organer, som med uretfæltig Fasthed havde dens Gyldighed; saa længe vi staae ene, forlaede af Eder selv, forraadte af Eders Utaalge, prisgivne Undertrykkelsen, personlig udpatte for enhver Forskjæle — saa længe tør vi paastaae, er den Uholdenhed, vi hidtil have vist, ganske respectabel; og skuldeden nogensinde slappet og formindret, da vil dette kun stee, fordi vi ikke længer ere istand til at foregjeyle os det Haab, at I dog engang ville erkende vor Sag for Eders, at I engang ville handle for os, som saa længe have skrevet for Eder.

Men hvis I ikke allerede selv have opgivet Haabet om Eder selv, saa hav i det mindste Eders Opmærksomhed henvendt paa det, der stier lige for Eders Dine; lægger Mærke til, hvorledes Pressetilstanden udvikler sig rask, og alt er kommen langt videre end til det, man i andre Lande kalder Censur, saa at naar Eders Stander næste Gang samles, og som hidtil vilde bestræbe sig for med tilbørligt dansk Maadehold at gaae Regeringen Galvoren imøde, da vil der kun staae tilbage for dem at indgive en altsunderdanigst Petition om — Censurens Indførelse, som det laaleligste Alternativ; Commissarius vil da med en Blanding af Hæstelig Yomgybed og stilt Selvtillfredshed faderhuld modtage dette store Resultat af sin egen Virken til Trykkefrihedens Beste siden 1799; de stikkelige doctrinaire Stændere vil da for sidste Gang med rorte Hjerte parentere over Pressens Misbrug, og I — hvad ville I gjøre? I ville over Epilebordet i Eders Klubbe udstøde en lille besteden Ed, I ville raabe Bravo, naar En ved et Gilde udbringer et Min-

debæger for den afstode Trykkefrihed, og derpaa ville I gaae hjem, som Eders Enthousiasme eller Forbittrelse ud, staae og nasse Dag, staae Verden forøvrigt uforandret og Livet dog ganske ubegribeligt selv under Censur; I ville, som I pleie, finde det saare godt, der ikke uden Uleilighed kan forandres, og leve glade og fornøjede indtil — — —

Træppesigen er jo, som vi tidligere have vist Eder, følgende:

politiske Nyheder og Efterretninger fra Udlandet,
Raisonnements om saadanne,
nogle indenlandske Anliggender indbefattede under udenlandsk
Politik,
politisk Indhold,
Indholdet af N. N. Artikel,
Beslaget af N. N. Nummer bifaltes.

I see saaledes, at vi ere ude over Censuren, thi deene udstryger kun enkelte Ord eller i det højeste enkelte Artikler, men consistere ikke hele Blade; berøver kun Journalisten Blomsten af hans Talent, men ikke tillige hans Siendom; bestemmer med ansvarlos Vilkaarlighed, hvilken aandelig Føde det læste Publicum tør nyde, men lader dog ikke dette aldeles falte. I see, at vi her i Danmark, hvor der skal herske Trykkefrihed, ikke kunne trykke, hvad der udgives i Gøtten, hvor der hersker Censur; I see, at vi saane af Regj. at gaae efter, at ingen Berøging meer er mulig, at vor Virksomhed er et rent Hazardspil, naar vi ignar ikke have kunnet aftrykke, hvad vi for 14 Dage siden ubindrede udgav. Dog, I skulle ikke bebrejde Justitsraad Petersen hans Inconsequens, thi vi kunne af Befaling forstille, at han grumme gjerne vil bebare Elindet af Consequens og Selvstændighed, og der kan ingen Tvivl være om, at kun en udtryffeligt højere Befaling har kunnet bringe ham i en saa gret Modsigelse med sig selv. I skulle heller ikke bebrejde Cancelliet eller dets Schleswigholstein-Augustenburgske Colleger, at de have glemt, hvorledes Regimentsreceptet i sin Tid af alle Stemmer blev karakteriseret, at de vise saa liden Agtelse for deres Medborgeres Net, at de ikke sætte os i Kundskab om de Justitser, hvorefter der disponeres over vor Siendom, at vi vedgives hemmelige Ordere. Men I skulle bebrejde Eder selv, at det er kommet saavidt, thi som Folket er, saa er dets Regering.

Bidstrupgaard.

III.

Naar Forf. saaledes (Pag. 16) bebrejder den nævnte Overlæge paa Bidstrupgaard „Mangel paa Fasthed“, da er dette en fuldkommen grundet Anke, for hvilken Beviser i Mængde meddeles Bæseren, og hvorom ingen Jagttager, der har kjælet Anstalten en blot flygtig Opmærksomhed, kan tvivle. Denne Mangel viser sig i en slap Disciplin blandt Quartierne, (Pag. 27) en ikke bedre Disciplin blandt Patienterne (Pag. 31 og især Pag. 41) og overhovedet i hans hele Virksomhed, saa at den ogsaa har Indflydelse paa Curen (Pag. 60 o. f. St.).

og den er desuden saa bekendt, at han selv uden Tvivl vil vedkjende sig denne Feil.

En anden Feil er Mangel paa praktisk Talent, saaledes at Dr. G. ikke, uagtet han efter Hr. Selmer (Pag. 72) holder Skridt med sin Videnskab, forstaaer at anvende denne i Praxis, og heri har Forf. uden Tvivl ikke mindre fuldkommen Ret, som jeg tildels af egen Erfaring kan bevidne. Denne Mangel fremtraeder ved en overfladist Examination. „Naar Pulsen er følt, Tungen beset, nogle hypotetiske Bemærkninger om Patientens Habitus, Dispositioner osv. ere henkastede, og denne Scene allensjals gjentagen nogle Dage i Raad, da faaer mangen Gang Diagnosen staae eller falde: Indicationerne hentes kun af Symptomerne, og Behandlingen bliver aldeles 'empirisk'“ (Pag. 68).

Den viser sig i Mangel paa Journaler. Journalen fores nemlig i en Protocol, hvori Dr. G. kan indføre hvad han vil, og i hvilken man i den ene Linie finder Patientens Navn, i størst mulige Korthed en Indication og en Ordination; i den næste Linie findes det Samme, om en anden Patient, i den tredje Linie om en tredje o. s. fr., saa at naar man vilde vide det, der angik en given Patient, saa maatte man gennemgaae den hele Protocol. Jeg har spurgt om andre Journaler, men man har svaret mig, at man ingen andre havde, uden naar man enkeltvis optog en ordenlig Journal til eget, privat Brug. Enten er nu dette urigtigt, eller Forf. har Ret, naar han Pag. 75 beretter, „at der ogsaa paa Bidstrup fores Journaler over Patienterne“; thi hin Protocol, der ikke har det mindste tilfælles med et videnskabeligt Apparat, men aldeles fuldkommen ligner en Kjøbmands Kladdebog, vil han dog vel ikke kalde „Journaler“. Naar saaledes Patienternes legemlige og aandelige Tilstand ikke kan være Overlægen klar, saa er det let at indsee, at Behandlingen baade af den Grund og formedelst hans Mangel paa Charakter, maa blive yderst vakkende og hensigtsløs. Dette bliver endmere Tilfældet derved, at han ikke forstaaer at benytte sine Undergivnes — om man ellers tør kalde de underordnede Betjente saaledes — Kræfter til Gavn for de Syge. Han tør saaledes ikke lade Reservemedicus og Candidaten beskæftige sig med disse og hine Patienter, af den Grund, at de ved en uforfigtig Ytring kunde ømstyrte hans psykiske Planer, men, Gud hjælpe os, naar disse ere saa strøbelige, at de kunne bortvristes af et Mundsvæier.

Ved denne store Uengsllighed i enkelte Tilfælde, maa det forbause hos Hr. Selmer at finde følgende Sætning: „Men saa meget vil vist forekomme Alle afgjort, at der i det mindste under mange Omstændigheder maa kunne udrettes meget ved en, af nøie Kjendskab til Patientens og Tilfældets Individualitet normeret plar:mæssig Omgang. Men en saadan nyde Patienterne paa Bidstrup saa godt som aldrig. Enhver, der har Berøringspuncter med dem, omgaaes dem, som han kan bedst, uden Hensyn til, om hans Ytringer staae i den mest stærkende Modsetning til en Andens i forrige Dieblil udtalte Mening, uden at der er Tanke om fælles Overenskomst, Plan, eller ovenfra udgaaede Grundsætninger, saa at det virkelig ikke er saa

forunderligt, om en Patient, der det ene Dieblil bliver forskreffret, at han er aldeles fornuftig, og det næste hører, at han har en Skye løs, omsider kommer paa det Nene med, at Patienterne ere allesammen meget fornuftige Folk“ (Pag. 52).

Denne Mangel paa Plan og Methode gaaer efter Hr. Selmer igjennem den hele moralske og fysiske Behandling (see Pag. 51 og følg.). Jeg kan ikke følge denne Forf. igjennem det hele Majsouagement, som han opstiller, for at bevise Overlægens Mangel paa praktisk Talent og det Utilstrækkelige i den medicinske Behandling, men jeg indskrænker mig til at erklære mig enig med ham i de fleste Puncter, for saavidt som de ligge aabent frem. Kun naar han Pag. 71 paaanker den sparsomme Brug af locale Blodudtømmelser og Opium, da maa jeg bemærke, at disse Midler ere af den Natur, at deres Brug, der vel kan udstrækkes noget efter Individualiteten, dog ogsaa i andre gode Anstalter i det Hele er meget indskrænket.

I et andet Punct er jeg aldeles uenig med Forf., det er det, han Pag. 21 og følg. siger om Overopsynsmanden og Overlægens Forhold til denne. Overopsynsmanden er den første Dvvarter og han har at paasee, at Dvvarterne gjøre deres Pligt mod de Syge og mod Anstalten, og han er saaledes en ikke uvigtig Person. Det er muligt, at man foruden hvad der tilkommer ham har givet ham en Deel mere paa Bidstrup, nemlig en Deel af det, som Reservemedicus og Candidaten burde udføre som „Læstere og Venner“ af de Syge, men det vilde da blot være en af de mange Anomalier i denne Anstalt. Heri sees jeg imidlertid ingen Grund til, at Forf. vil tvinge Dr. G. til at fraternisere med en Mand, som han dog maa vide er af en Natur og Byskaffenhed, der staaer i den fuldkomneste Opposition til Dr. G. og hans hele Maade at være paa. Det er heller slet ikke saa nødvendigt at hæve denne Betjent ud af sin Stilling og at gjøre Parade hermed, som det tildees skeer i Anstalten i Slesvig. Den dygtigste Overopvarter, jeg kjender, er Berger i Siegvurg, og Jacobi veed meget vel at skønne paa ham, men det er meget langt fra, at han gjør sig Umage for at hæve ham op til sig, hvorved han vilde sætte begge i et unaturligt, ubehageligt Forhold, og dette formindsker ikke i mindste Maade den Ugtelse og Hengivenhed, som Overopvarteren har for sin Foretætte. Ved enkelte Leiligheder maa han endog finde sig i nogen haard Tiltale. Det er nemlig hans Pligt blandt andet at vaage over Orden og Renlighed, og det fordrer, som let begribeligt, at intet i disse Henseender maa være at udsætte. Gænder det nu en enkelt Gang, at en svag Dunst træffer Jacobi's store Næse i en Eygestue, da søger hans gnistrende Dine Overopvarteren med et: „Berger! — Berger! hört Jyr, was ist das für Schweinelei“? Jeg har aldrig bemærket, at denne og andre lignende Tiltale har nedsat Berger i mindste Maade eller berøvet ham hans Anseelse blandt Patienterne. At man forøvrigt ikke kan bruge Overopvarteren til at erquire Straffe etc., det indrømmer jeg gjerne; men Dr. G. er ogsaa selv for længe siden kommen tilbage herfra.

Ved at summe op (Pag. 72 og følg.) siger han Pag. 74: „Dr. G. følger vel, som sagt, i det Hele taget sin Videnskabs